

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ερ. Φ.: 110

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

**ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων**
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Κεφαλογιάννη
2. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού
3. Υπουργείο Εσωτερικών
4. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής
Προστασίας

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 3720/26.2.2025 Ερώτηση με θέμα: «Πορεία αποκατάστασης σεισμόπληκτων Ιερών Ναών:
α) Ενορίας Αγίου Νικολάου Άνω Αρχανών, Δήμου Αρχανών Αστερουσίων,
β) Προφήτη Ηλία- Ζωοδόχου Πηγής, Δήμου Μινώα Πεδιάδος, Π.Ε. Ηρακλείου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 3720/26.2.2025 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Κεφαλογιάννη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Όπως έχω απαντήσει στην με αρ. πρωτ. 3412/14.2.2025 Ερώτηση, η σεισμική δραστηριότητα του 2021 έπληξε αδιακρίτως θρησκευτικά, δημόσια και ιδιωτικά κτήρια και οι βλάβες που υπέστησαν τα εκκλησιαστικά μνημεία ήταν συνάρτηση πολλών παραγόντων.

Με απόφαση του ΥΠΠΟ, στις 16.11.2021, πραγματοποιήθηκε η ένταξη του έργου με τίτλο: «Λήψη άμεσων μέτρων άρσης ετοιμορροπίας στα πληγέντα από τους σεισμούς της 27 και 28/9/2021 μνημεία της Π.Ε Ηρακλείου» (υπ' αριθμ. 555096/16.11.2021, ΑΔΑ: Ψ61Ω4653Π4-87Χ) στον Άξονα Προτεραιότητας «Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων» με χρηματοδότηση από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ). Οι εργασίες ξεκίνησαν ήδη από τον Δεκέμβριο του 2021, από την αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου, απολογιστικά και με αυτεπιστασία και είναι σε εξέλιξη (υπ' αριθ. ΥΠΠΟΑ/591581/10.12.2021 ΥΑ, ΑΔΑ.: 9ΓΖΟ4653Π4-4ΕΗ Υ.Α.). Το ανωτέρω έργο περιλαμβάνει εργασίες σωστικού χαρακτήρα σε 40 μνημεία, κυρίως σε τοιχογραφημένους ναούς χρονολογούμενους έως το 15ο αιώνα, καθώς και μνημεία - τοπόσημα στους Δήμους Αρχανών Αστερουσίων, Μινώα Πεδιάδος, Γόρτυνας και Ηρακλείου, που υπέστησαν σημαντικές βλάβες. Για τους μεταγενέστερους ναούς αρμόδιοι να μεριμνήσουν είναι οι κατά τόπους Ενορίες και Μητροπόλεις, βάσει του άρθρου 11 του ν.4848/2021.

Ακολουθως, το Υπουργείο Πολιτισμού προχώρησε στην ανάθεση ερευνητικών προγραμμάτων στο Πολυτεχνείο Κρήτης και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, ώστε να εξασφαλιστεί η διεπιστημονική προσέγγιση των θεμάτων που αντιμετωπίζουν 23 εκ των σεισμόπληκτων εκκλησιαστικών μνημείων, δεδομένου ότι πρόκειται για εξειδικευμένα έργα, στα οποία εμπλέκονται ποικίλες επιστημονικές ειδικότητες και απαιτούν παράλληλη και ενδεδειγμένη

ερευνητική αντιμετώπιση. Τα μνημεία αυτά, τα περισσότερα εκ των οποίων βρίσκονται εντός οικισμών ή είναι κοιμητηριακοί ναοί, επιλέχθηκαν βάσει κυρίως τριών κριτηρίων: α) της ιστορικότητας, β) του βαθμού και της έκτασης των βλαβών τους και γ) της αμέσως πριν από το σεισμό, λειτουργίας τους και βρίσκονται στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας, στο Δήμο Αρχανών Αστερουσίων και στο Δήμο Γόρτυνας.

Οι αναφερόμενοι στην Ερώτηση ναοί του Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης, του Αγίου Ιωάννου στην περιοχή «Μυρίστης», της Αγίας Ειρήνης, του Αγίου Ιωάννου και Δημητρίου, του Αγίου Πνεύματος και της Ζωοδόχου Πηγής, στο Δήμο Αρχανών Αστερουσίων, σύμφωνα με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου, δεν αποτελούν αρχαία μνημεία χρονολογούμενα πριν το 1830, και με βάση τη χρονολόγησή τους, τα μορφολογικά στοιχεία και τις βλάβες τους, δεν συγκεντρώνουν ιδιαίτερα στοιχεία, ώστε να στοιχειοθετηθεί πρόταση ένταξης σε ερευνητικό πρόγραμμα. Ο ναός του Αγίου Μάμαντα Άνω Αρχανών περιλαμβάνεται στον κατάλογο της Πράξης «Λήψη αμέσων μέτρων άρσης ετοιμορροπίας στα πληγέντα από τους σεισμούς της 27 και 28.9.2021 μνημεία της Π.Ε. Ηρακλείου» και τα προβλεπόμενα μέτρα για το μνημείο έχουν ήδη υλοποιηθεί.

Ως προς τους αναφερόμενους στην Ερώτηση ναούς του Προφήτη Ηλία και της Ζωοδόχου Πηγής, καθώς δεν παρατίθενται σε αυτήν περισσότερα στοιχεία (ακριβής θέση στο Δήμο Μινώας Πεδιάδος), η Εφορεία διαθέτει στοιχεία για δυο ναούς με αυτές τις αφιερώσεις. Ο μονόκλιτος ναός του Προφήτη Ηλία στην κορυφή του ομώνυμου λόφου του Αρκαλοχωρίου, εντός του κηρυγμένου – οριοθετημένου με την υπ' αρ. ΥΠΠΟ/ ΑΡΧ/ Α1/ Φ43/ 63397/2789π.ε./16.09.1994 Υ.Α. (Β' 748) αρχαιολογικού χώρου Αρκαλοχωρίου και στην Α' ζώνη προστασίας του (Β' 926), ήταν κτίσμα των αρχών του 20ού αι., που κατέρρευσε από τη σεισμική δραστηριότητα. Για την ανακατασκευή του εκδόθηκε η υπ' αρ. 524898/17.12.2021 Υπουργική Απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού και οι εργασίες βρίσκονται σε εξέλιξη με μέριμνα της Μητροπόλης, βάσει του άρθρου 11 του ν. 4858/2021.

Ο ναός της Ζωοδόχου Πηγής, στον οικισμό του Αρχοντικού, περιλαμβάνεται στο έργο των αμέσων σωστικών μέτρων της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ηρακλείου και στο ερευνητικό πρόγραμμα «Ερευνητικές εργασίες και διερεύνηση βέλτιστων λύσεων αποκατάστασης - ενίσχυσης δώδεκα (12) ετοιμόρροπων μνημείων στις περιοχές Αρκαλοχωρίου, Αρχανών-Αστερουσίων και Ηρακλείου στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου Κρήτης μετά το σεισμό του 2021» που έχει ανατεθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού στο Πολυτεχνείο Κρήτης.

Σύμφωνα, τέλος, με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου, η Αρχιεπισκοπή Κρήτης δεν έχει υποβάλλει στην Υπηρεσία συγκεντρωτικό αίτημα για την αποκατάσταση σεισμόπληκτων ναών ή μεμονωμένα για τους αναφερόμενους στην ερώτηση του κ. Βουλευτή.

Όσον αφορά στο τελευταίο ερώτημα του κ. Βουλευτή, αυτό εκφεύγει των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού.

Η Υπουργός Πολιτισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΜΤΕ
3. ΓΔΑΠΚ
4. ΔΒΜΑ
5. ΔΑΒΜΜ
6. ΕΦΑ Ηρακλείου